

Nowe standardy sprawozdawczości

Jak sprawnie i bezpiecznie przejść z UoR na MSR/MSSF i dalej je stosować

W numerze

AKTUALNOŚCI

Nowelizacja ustawy o rachunkowości **1**

Wydłużenie terminu zaskarżenia uchwał KIBR **2**

INSTRUMENTY FINANSOWE

MSR 39: Wycena aktywów i zobowiązań **1–3**

SPRAWOZDANIA FINANSOWE

Przekazanie bilansu do urzędu skarbowego **4**

Odmowa podpisania sprawozdania **4**

RÓŻNICE KURSOWE

MSR 21: Waluta funkcjonalna i prezentacji **5**

EKSPERT ODPOWIADA

Nieodpłatne użyczenie w ewidencji **7**

Termin rozliczenia VAT **7**

Utracone wadium jako koszt **8**

Zwrot wydatków na nabycie środków trwałych **8**

Umorzenie pożyczki jako powstanie przychodu **9**

Zakup kartek świątecznych w kosztach firmy **9**

Wydatki na zaniechane inwestycje **10**

Błąd nieistotny w sprawozdaniu **10**

Odsetki od kredytu hipotecznego jako koszt **11**

Zakup pamiątkowej tablicy **11**

Składki na ZUS przychodem pracownika **12**

Wycena wyrobów gotowych **12**

Refaktura dotycząca energii elektrycznej **13**

Łączenie udziałów spółek **14**

PORWNIANIE PRZEPISÓW UOR I MSR/MSSF

MSR1, MSR 2, MSR 36, MSR 38, ustawa o rachunkowości **15**

Uproszczenia w sprawozdaniu finansowym przyniosą 60 mln zł oszczędności

Najmniejsze podmioty przygotują tylko bilans i rachunek zysków i strat. Nie będzie już trzeba sporządzać informacji dodatkowej oraz sprawozdania z działalności – takie zmiany przewiduje projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości.

Głównym celem nowelizacji ustawy o rachunkowości jest możliwość sporządzania skróconego sprawozdania finansowego przez mikroprzedsiębiorców. Projekt nowelizacji wdraża przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE.

Jednostkami typu mikro są: spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki komandytowo-akcyjne (w tym również spółki przez nie tworzone), które w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym rok obrotowy, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących pułapów:

- 1.500.000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
- 3.000.000 zł – przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- 10 osób – średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty.

ciąg dalszy na stronie 2

MSR 39: Część kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wyceniamy po koszcie zamortyzowanym

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności (np. obligacje), pożyczki i należności własne oraz pozostałe zobowiązania (inne niż wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) – to składniki aktywów, które zgodnie z MSR 39 należy wyceniać przez zamortyzowany koszt.

Ustawa o rachunkowości (dalej: UoR) definiuje zamortyzowany koszt jako skorygowaną cenę nabycia. Jest to cena nabycia aktywów i zobowiązań finansowych, w jakiej ich składnik został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg rachunkowych. Cena ta jest pomniejszona o spłaty wartości nominalnej i odpowiednio skorygowana o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika a jego wartością w terminie wymagalności, wyliczoną za pomocą efektywnej stopy procentowej, a także pomniejszona o odpisy aktualizujące wartość.

ciąg dalszy na stronie 3

Tylko dla stałych Czytelników

CODZIENNY E-LETTER „E-doradca podatki i rachunkowości”

BEZPŁATNE ELEKTRONICZNE ARCHIWUM czasopisma na stronie www.emsr.pl

MOŻLIWOŚĆ ZADAWANIA PYTAŃ EKSPERTOM za pośrednictwem redakcji nd@wip.pl

TELEFONICZNY DYŻUR EKSPERTA z zakresu podatków i rachunkowości w każdą środę

W SKRÓCIE

RPO: Trzeba wydłużyć termin zaskarżenia uchwał KIBR

Przewidziany w ustawie termin 30 dni na zaskarżenie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest zdaniem rzecznika praw obywatelskich zbyt krótki.

Z analizy skarg wpływających do biura rzecznika praw obywatelskich wynika, że zakres środków nadzorczych, jakimi dysponuje Komisja Nadzoru Audytowego nad legalnością uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest ograniczony. Powoduje, że obywatele nie mogą wzruszyć wewnętrznych aktów tego samorządu zawodowego naruszających ich konstytucyjne prawa i wolności. Przewidziany dla Komisji w ustawie o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, termin 30 dni na zaskarżenie do sądu administracyjnego uchwał organów KIBR – w przypadku, gdy naruszają przepisy prawa lub godzą w interes publiczny lub mają znamiona pomyłki lub błędu – wydaje się być zbyt krótki. Zdaniem rzecznika, w celu zagwarantowania członkom samorządu zawodowego należytej ochrony ich praw i wolności, które zostały naruszone wskutek postanowień zawartych w uchwałach organów KIBR, uzasadniony jest postulat wydłużenia wskazanego terminu.

Więcej: www.rpo.gov.pl

Uproszczenia w sprawozdaniu finansowym przyniosą 60 mln zł oszczędności

ciąg dalszy ze strony 1

Po nowelizacji ustawy o rachunkowości do katalogu mikropodmiotów dołączą m.in.:

- stowarzyszenia, związki zawodowe, organizacje pracodawców, izby gospodarcze, społeczno-zawodowe organizacje rolników, organizacje samorządu zawodowego, jeżeli nie prowadzą działalności gospodarczej,
- osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie – jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły nie mniej niż równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro i nie więcej niż 2.000.000 euro,
- osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie, które mogą stosować zasady rachunkowości od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro.

Po zmianach takie podmioty w sprawozdaniu podadzą podstawowe informacje w bilansie oraz rachunku zysków i strat. Bilans będzie składać się z następujących pozycji:

Aktywa

- A. Aktywa trwałe, w tym:
- środki trwałe
- B. Aktywa obrotowe, w tym:
- zapasy
  - należności krótkoterminowe
- Aktywa razem

Pasywa

- A. Kapitał (fundusz) własny, w tym:
- kapitał (fundusz) podstawowy
  - należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)
- B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, w tym:
- rezerwy na zobowiązania
  - zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek
- Pasywa razem.

Nie będzie już trzeba przygotowywać informacji dodatkowej oraz sprawozdania z działalności. Jednak aby było to możliwe, niektóre dane będą wymagały ujawnienia w informacjach dołączonych do bilansu (zakres tych danych został określony w załączniku 4 do ustawy). Projekt zastrzega jednak, że niektóre podmioty nie mogą skorzystać z uproszczeń. Przykładowo pełne sprawozdanie finansowe będą obowiązkowo sporządzały: spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe czy też jednostki organizacyjne działające na podstawie Prawa bankowego. Szacuje się, że na zmianach związanych z uproszczonymi sprawozdaniami skorzysta blisko 34 tys. podmiotów, co łącznie przyniesie 17 mln zł oszczędności.

Projekt jest na etapie pierwszego czytania rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości na posiedzeniu sejmowej Komisji Finansów Publicznych (etap w dniu oddawania miesięcznika do druku).

■ **Sylwia Maliszewska**
specjalista ds. rachunkowości

Tylko dla stałych Czytelników

Specjalnie dla Prenumeratorów miesięcznika „Nowe Standardy Sprawozdawczości” przygotowaliśmy:

- ✓ **WSKAŹNIKI MIESIĄCA** – 12 comiesięcznych dodatków do pobrania (PDF)
- ✓ **NAJWAŻNIEJSZE ORZECZENIA I INTERPRETACJE KWARTAŁU** – 4 dodatki do pobrania (PDF) raz na kwartał
- ✓ **E-BOOK MIESIĄCA** – 12 comiesięcznych dodatków do pobrania (PDF)

Materiały do pobrania znajdują Państwo na stronie archiwum miesięcznika pod adresem

www.emsr.pl w zakładce >> **Prenumerata**

Szanowny Czytelniku

Do 20 lipca 2015 r. trzeba zmienić ustawę o rachunkowości w związku z przyjęciem nowej dyrektywy UE. Projekt nowelizacji ustawy o rachunkowości ma implementować zapisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z 26 czerwca

2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, odnośnie do mikropodmiotów.

Nowelizacja zakłada wprowadzenie wielu uproszczeń w zakresie sprawozdawczości finansowej dla jednostek mikro. Według opinii Ministerstwa Finansów, z nowych rozwią-

zań skorzysta ponad 34 tys. jednostek, których koszty sporządzania sprawozdań finansowych oraz prowadzenia rachunkowości ulegną obniżeniu.

Lidia Pogodzińska
redaktor prowadząca

MSR 39: Część kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wyceniamy po koszcie zamortyzowanym

ciąg dalszy ze strony 1

Zgodnie z art. 28 ust. 1 UoR według skorygowanej ceny nabycia mogą być wycenione następujące składniki aktywów i pasywów:

- udziały w innych jednostkach oraz inne niż inwestycje zaliczone do aktywów trwałych,
- inwestycje krótkoterminowe,
- należności i udzielone pożyczki zaliczone do aktywów finansowych,
- zobowiązania finansowe.

Zamortyzowany koszt składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego zgodnie z MSR 39 § 9 jest to kwota:

- w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w momencie początkowego ujęcia (wprowadzenia do ksiąg rachunkowych),
- pomniejszona o spłaty kapitału w wartości nominalnej,
- powiększona lub pomniejszona o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic pomiędzy wartością początkową a wartością w terminie wymagalności oraz

d) pomniejszona o wszelkie odpisy (bezpośrednio lub przez rachunek rezerw) z tytułu utraty wartości lub nieściągalności.

Jeśli jednostka przyjęła zasadę ujmowania na dzień rozliczenia transakcji składnika aktywów wycenianego w następnych okresach według kosztu lub zamortyzowanego kosztu, to składnik ten jest początkowo ujmowany w wartości godziwej ustalonej na dzień zawarcia transakcji. Efektywna stopa procentowa dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (z uwzględnieniem opcji itp., a bez uwzględnienia oczekiwanych strat kredytowych).

Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej (zgodnie z MSR 18), koszty transakcji oraz wszystkie inne premie lub dyskonta. Efektywna stopa procentowa stanowi wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Opłaty początkowe otrzymane z tytułu emisji zobowiązań finansowych wycenianych w wartości zamortyzowanego kosztu ujmowane są w rachunku zysków i strat (**przykłady 1, 2**).

Należy jednak pamiętać, że 12 listopada 2009 r. został opublikowany nowy standard MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, który jest pierwszym krokiem RMSR w celu zastąpienia MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Zasadnicza różnica między nowym standardem a MSR 39 polega na zastąpieniu modeli klasyfikacji i wyceny wynikających z MSR 39 modelem przewidującym tylko dwie kategorie klasyfikacji, wyceniane według:

- zamortyzowanego kosztu (skorygowanej ceny nabycia),
- wartości godziwej.

Zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 4 MSSF 9 powyższa klasyfikacja powinna wynikać z modelu biznesowego stosowanego przez jednostkę do zarządzania aktywami finansowymi oraz umownych przepływów pieniężnych generowanych przez aktywa finansowe. Zasadniczo z treści standardu wynika, że aktywa finansowe powinno się wyceniać metodą zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są dwa kryteria:

- celem modelu biznesowego jest utrzymywanie aktywów finansowych do uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczącej danego instrumentu obejmują wyłącznie wypłaty kapitału i odsetek od niespłaconej części kapitału.

Pozostałe aktywa finansowe wycenia się w wartości godziwej. Ostateczna wersja standardu jeszcze nie obowiązuje – usunięto wskazującą dotychczas datę obowiązywania MSSF 9 (czyli początek 2015 r.), uznając, że ostateczna data zostanie określona przy opublikowaniu kompletnego MSSF 9 (co jest planowane na rok 2014), chociaż zezwolono na wcześniejsze zastosowanie opublikowanych dotychczas części MSSF 9.

Podstawa prawna:

Art. 28 ust. 1 i 8a ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.).

MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena z wyjątkiem niektórych przepisów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń”.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

PRZYKŁAD 1 ZAMORTYZOWANY KOSZT NABYCIA OBLIGACJI

Jednostka zakupiła 1000 sztuk 4-letnich obligacji o wartości nominalnej 100 zł za każdą, płacąc 80 zł za obligację. Koszty prowizji wyniosły 1.600 zł. Aktywa finansowe wprowadzono do ksiąg rachunkowych w wartości godziwej poniesionych wydatków, czyli 81.600 zł. Ustalenie efektywnej stopy procentowej:

$$100.000 = 81.600 * (1 + IRR)^4 \Rightarrow IRR = 5,215\%$$

Skorygowana cena nabycia obligacji na koniec kolejnych lat będzie zatem następująca:

- po pierwszym roku = $81.600 * 105,215\% = 85.855$ zł,
- po drugim roku = $85.855 * 105,215\% = 90.332$ zł,
- po trzecim roku = $90.332 * 105,215\% = 95.043$ zł,
- po czwartym roku = $95.043 * 105,215\% = 100.000$ zł.

PRZYKŁAD 2 ZAMORTYZOWANY KOSZT NABYCIA POŻYCZKI

Spółka Omega w styczniu 2011 roku udzieliła spółce Alfa 3-letniej pożyczki w wysokości 200.000 zł. Pożyczka ma być spłacona wraz z odsetkami w kwocie 270.000 zł na koniec okresu objętego umową, tj. 31 grudnia 2013 r. Po dwóch latach okazało się, że spółka Alfa wpadła w tarapaty finansowe. W toku renegocjacji umowy obniżono kwotę do spłaty w 2013 roku do wysokości 230.000 zł. IRR = 10,521%.

Skorygowana cena nabycia instrumentu:

- na 31 grudnia 2011 r. = $200.000 * 1,10521 = 221.042$ zł,
- na 31 grudnia 2012 r. = $221.042 * 1,10521 = 244.298$ zł.

Ustalenie wartości pożyczki na 31.12.2013 r. w związku z obniżeniem kwoty końcowej spłaty za pomocą IRR: $230.000/10,521 = 208.105$ zł.

Odpis z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2013 r. wyniesie 36.133 zł. Księgowania:

Wn „Koszty finansowe” 36.133 zł,
Ma „Odpis aktualizujący wartość pożyczek” 36.133 zł.

■ Grzegorz Magdziarz
biegły rewident